

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Občni zbor katol. polit. društva v Konjicah.

Ker je dandanes prepotrebno, buditi poleg verskega prepričanja in narodne zavesti tudi dinastična čutila, sklical je odbor katol. pol. društva v Konjicah svoj občni zbor na predvečer godu naše presvetle cesarice Elizabete. V ta namen je dal društveno sobo lepo okinčati in v njej obesiti na odličnem mestu podobi Njih veličanstev cesarja in cesarice.

Kakor vselej, se je tudi v nedeljo, 18. t. m. zbralo lepo število udov iz Konjic in okolice. Prvomestnik, vč. g. nadžupnik Voh, je otvoril zborovanje ob 3. uri popoldne s pozdravom: »Hvaljen bodi Jezus Kristus!« ter povzel besedo, da je čč. zborovalce opomnil na god presvetle cesarice in na dolžnosti, ki nas do Njih vežejo. V kratkih potezah je narisal življenje naše deželne matere ter navzoče povabil, da odpošljejo do Njih prepokorno častitko z izrazom neminljive udanosti in zvestobe do presvetle hiše Habsburške. Zborovalci so temu predlogu pritrdili z velikim navdušenjem in odbornik F. Napotnik je takoj odnesel slovenski telegram na brzojavni urad.

Na to predstavi g. prvomestnik zboru državnega poslanca gosp. prof. Robiča, ki je prišel z Dunaja, da poroča o svojem in svojega zadržanega tovariša, gosp. Mih. Vošnjaka, delovanju v državnem zboru. Poročilo bilo je podobno onemu na volilnem shodu v Slovenski Bistrici. Ker je »Slov. Gosp.« o tem že v številkah 42. do 44. na drobno poročal, bodi samo omenjeno, da je bilo to poročilo tudi v Konjicah sprejeto z vsestransko pohvalo. Gospodoma poslancema izreklo se je splošno priznanje in zaupanje.

Z ozirom na poročilo, katero je bil podal gosp. poslanec Robič namesto g. posl. M. Vošnjaka o Celjski gimnaziji, oglasil se je društveni knjižničar, g. odvetnik dr. Ivan Rudolf, za besedo. V jako prepričevalnem govoru je priporočal sledečo resolucijo, ki se je po kratkem razgovoru vsprejela soglasno:

Resolucija.

»Gledé na to, da je leta 1800. tačasni sodnik v Celju dr. N. Lipič dobil od vlade dovoljenje po celi Celjski kresiji zbirati denarjev, da bi se v Celju ustanovila gimnazija; gledé na to, da je do leta 1808. od vseh prebivalcev Celjske kresije nabral 30.000 gld., s katerimi se je utemeljila Celjska gimnazija; gledé na to, da je bila Celjska gimnazija od prve svoje dobe do naših dnij vedno obiskana od treh četrťink Slovencev in le od ene četrťinke Nemcev večinoma samo iz Celjske kresije, ne more katol. polit. društvo v Konjicah te gimnazije smatrati kot »nemško posest«, ampak kot skupni zavod za višje izobraževanje mladeničev vse nekdanje Celjske kresije.

Pri tem stanju pa mora ono tudi odločno zahte-

vati, da se nova slovenska gimnazija, oziroma obljubljene slovenske paralelke za okraje Celje, Šoštanj, Gornji grad, Vransko, Laško, Brežice, Kozje, Šmarije in Konjice ustanovijo v sredi teh devet okrajev. Gledé na to, da je mesto Celje še vedno središče vseh okrajev nekdanje Celjske kresije; gledé na to, da je tam sredotočje raznih železnih in drugih cest; gledé na to, da je Celje sedež okrožnega sodišča in največjih oblastev na Spodnjem Štajarskem; gledé na to, da bi v vsakem drugem kraju celjskega okrožja manjkalo najpotrebnejših stanovanj za gimnazijalne učitelje in učence, kakor tudi primerne podpore revnejšim gojencem, prosi in roti kat. polit. društvo v Konjicah vse slovenske poslance, da ne odjenjajo od utemeljene terjatve, da se ustanovi slovenska gimnazija s sedežem v Celju. Za neverjetni slučaj, da bi tudi te betvice ne dosegli, pričakuje od njih, da izstopijo iz koalicije.« (Konec prih.)

Šulvereinska šola v Orehoveih?

Znanó nam je, da se orehovski prerok že petnajst let trudi, da bi se v gnjezdu orehovskem ustanovila šulvereinska šola. Za njegov letošnji poskus so šolske razmere pri Sv. Petru nekoliko ugodne. Tam primanjkuje potrebnih prostorov za mnogoštevilno šolsko deco. Šolska oblast je v zadregah, ker ne najde primernege poslopja, v katero bi se šola preselila, in tudi ne primernege stavišča, na katerem bi se novo šolsko poslopje sezidalo. To zadrego je izkoristil Bračko za svoje namene, češ: Če imate pri Sv. Petru preveč otrok in premalo prostora, pa vam jih jaz odvezam nekaj in zidajmo v Orehoveih novo šolo, ker tu imam jaz že stavišče in opeko pripravljeno; tudi učitelj — judaž se kmalu najde!

Kakor se čuje, oziroma kakor Bračkovi privrženci pripovedujejo, je baje šolska oblast tej prerokovi nakani naklonjena. A naj bode naklonjena; v Orehoveih in sploh v našem okraju se vendar ne sme in se ne bode nikoli zidala šulvereinska šola.

Ali se naj ta nameravana šola ustanovi ali ne, za to nista samo merodajna šolska oblast in pa Bračko, nego v prvi vrsti postava in potem volja starišev šolske dece in resnična potreba za šolo. Po postavi namreč mora se nova šola le v takem kraju zidati, kjer je eno uro okrog najmanj 40 otrok, ki imajo v bližnjo šolo najmanj 4 kilometre hoda. Teh razmer pa v Orehoveih ni; kar se pa tiče starišev, prepričani smo, da ne bodo nikoli privolili v novo šulvereinsko šolo. Proti tej nameri je toliko pomislekov, da je treba o tem obširneje govoriti. Prvič: Potrebe za novo šolo ni. Kajti ako sedaj pri Sv. Petru ni dosti primernih in zdravih sob,

zaradi tega še ni treba v čisto drugem kraju nove šole staviti. Tega tudi postava ne dovoli. Šolska oblast bode že morala sama skrbeti, da se v Št. Petru šolsko poslopje razširi; ni ji treba zaradi tega te šole razdeliti. Kaj bi pa bil nasledek, ako bi se Št. Peterska šola razdelila in v Orehovcih nova šola stavila? Najprej bi to povzročilo nepotrebne dvojne stroške. Nikar ne mislite, da bode šulverein, kakor vam bo Bračko pravil, svoj denar zastonj iz rok dal. Sicer ima šulverein precej premoženja, ker ga Prusi podpirajo; a toliko ga vendar nima, da bi ga Bračku na ljubo za novo šolo daroval in da ga o svojem času ne bode z obrestni vred nazaj tirjal. Saj veste, da je »Šenk« že davno umrl. Torej na dve strani bi treba bilo plačevati, ako bi se v Orehovcih nova šola zidala. Kakšen hasek pa bi imeli mi od tega? Prav nobenega, nego le škodo. Znano je, da je iz starih časov sem, odkar se šole zidajo, šola vedno blizu cerkve. In tako je prav. Vzgoja, katero deca v šoli dobi, naj se še v cerkvi dopolni. A kje bodo orehovski šolarji svojo cerkev imeli? Mari jim bo prerok v svojem gradu kako kapelico zidal? Nadalje je po naših postavah v vsaki šoli prva in glavna stvar veronauk. A kje se pa bode katehet dobil, ki bo hotel v šulvereinski brezverski šoli podučevati? K temu se noben duhovnik ne more siliti. In če bi hotel kdo veronauk prevzeti, ali bo zastonj gazil dvakrat na teden v prerokovo vas? Tega ne more nikdo zahtevati. Tudi katehet bi torej dvojne stroške povzročil; brez kateheta in veronauka pa se šola ne more dovoliti in tudi nič ni vredna. Kako bi pa v orehovski šoli bilo z ostalim podukom? Tako, da se Bogu usmili! Dandanes se vedno tožuje, da je premalo učiteljev. Kje pa se bo našel potem učitelj, ki se bo v Orehovcih hotel naseliti? K večjemu kak pijanec in kvartač, ali pridnega učitelja orehovska šola gotovo ne bi nikoli imela. Kakoršen učitelj, takšen pa bi bil tudi poduk. Čednosti, nravnosti in pa lepega obnašanja bi se otrok ne mogel naučiti. Deca bi morala tam na samoti, kjer tudi izvan šole nima pravega nadzorstva, popolnoma zdivjati. Šola bi ne mogla biti večrazredna, kajti za več razredov bi se ne spravilo dosti otrok. Morala bi imeti samo jeden razred in v tem jednem razredu bi s časom bili vsi učenci, začetniki, mlajši in starejši, združeni. Kakšen »meškulanc« iz tega nastane, je vsakemu jasno. Vrh vsega tega pa bi bila nova šola še »šulvereinska«, to je brezbožna in nemčurska. Tako bi se v njej deci iz srca trgali najdražji svetinji, katere jim je mati v prvih nežnih letih vsadila, namreč vera in materni jezik. Stariši, ali zamorete svojo deco takej šoli izročiti? Nikdar! To vam mora prepovedovati vaša vest, vaše srce. Bréz vašega privoljenja se Bračkovi nameni ne bodo uresničili. Če se vam bode torej prerok s sladkimi besedami prilizoval, pokažite mu vrata in mu zakličite: Spravi se prerok, ti le hočeš svoj dobiček!

Cerkvene zadeve.

Prelat Fran Kosar.

(Dalje.)

»Blagor zakonskima, ki sta pohlevnega in krotkega srca oba ter potrpežljivo nosita butaro eden drugzega in si rada prizanašata, kakor Bog nam vsem prizanaša. Kakor dva angelja bota mirno in srečno skupaj živela. Ali gorje ženi, ki jezljivega in trdosrčnega moža ima! V dno pekla jo bo zaklel, hujše kakor živino bo ravnal z njo, z ženo bo hišo pometal. Gorje pa tudi možu, ki pikro, hudo, jezično ženo ima. Kakor klopotec

na vetru, bo noč in dan v hiši regljala; ne storil, ne stopil — še dihnil ji mož prav ne bo. Še angelju bi pri njej potrpežljivosti zmanjkalo«....

»Kako se pa po hišah godi, kjer gospodar in gospodinja svojih opravil ne zastopita... Ne ve ona nič, ni on tudi nič. Ona ima vse na robe v hiši in kuhinji, on vse narobe pri živini in na polju. Ne ve ona kedaj, kako in kam se katera reč spravi, kedaj se potrebuje, za kaj je dobra; ne ve on, kedaj in kako se to ali uno stori; sploh nobeno delo o pravem času storjeno ni. Če prodaja, bo goljufan, če kopuje, bo spet goljufan; z eno besedo, kakor pesen od bedastega kmeta poje: on je povsod Boštjan — goljufan«....

»Nevarna je v zakonu tudi zapravljivost. Gorje hiši, ki gospodarja igravca ima! Za nobeno delo ne bo. Raztrgani bodo otroci hodili, krvave solze bo točila nesrečna žena; vendar poprej jenjal ne bo, dokler se mu beraška palica v roke podala ne bo. Gorje hiši, ki gospodarja pijanca ima! Še soli ženi ne kupi, dokler sam po krčmah dobro živi. Druge po krčmah napaja, doma pa otroci od glada vriščiijo. Druga ženi ne privošči, kakor glavo, polno skrbij in objokane oči. Že poprej zapije, kakor pridela, in kar še na trti cveti, že več njegovo ni. Gorje hiši, ki gospodarja bahača ima! Koder hodi, se baha; s polnimi rokami denar izmetava in prilizavcem kupuje piti, dolgovi pa rastejo, kakor mah na strehi, vendar ne jenja poprej, dokler se mu ne zgodi, kar pregovor veli: bahač — berač. — Toda ženska zapravljivost večjidel še moško prekosi. Gorje hiši, ki razvajeno gospodinjino ima. Možu bo kuhala v oblicih krompir, sama pa na tihem od hiše prodaja in pije kofé. Gorje hiši, ki gospodinjino pijanko ima! Grše reči solnce ne obsije, ko pijano žensko. Gorje hiši, ki gospodinjino gizdavo in prevzetno ima! Dvakrat več bo v štacuno znosila, kakor oba prigospodarita. Na pol po gosposko se bo nosila, pa tudi po gosposko ne bo nič delala«....

Tako priljudno torej pridiguje Kosar o reči, o kateri ni lahko govoriti, zlasti težko pa še za mladega in neskušanega duhovnika. Kosar vidi ljudem v srce in čuti sam vse potrebe ljudstva. Ni se torej čuditi, da se je ljudstva kar trlo pri njegovih pridigah: ovce so hitro spoznale glas dobrega pastirja. »Nikdo se ni mogel ustavljati njegovi besedi in ljubezni njegovi«, tako še zdaj govoré v Poličanah stari ljudje.

Kosar bil je pa tudi ljubljenec vseh otrok v župniji. Otroci so se ga držali, kakor bučelice cveta, in so prijazni in bogoljubni nauk pili iz njegovih ust. Če jih je karal, storil je Kosar to tako, da ni bilo nikdar ljubezni na kvar. Nek učenec pri molitvi ni sklenil ročic, kakor je treba, in kateket ga posvari, rekoč: »Poskusi vendar, znaš-li tudi ti tako lepo ročice skleniti kakor tvoj sosed«. To učenec — zdaj star mož — še zdaj pomni. Svaritev v ljubezni je kakor trpki sad, kuhan v sladkorju, ohrani se dolgo časa.

Kosar bil pa je tudi vnet za časni in večni blagor drobnih svojih otrok. Nujno opominja stariši na njih dolžnosti in jim v posebnih govorih daje zlate nauke o telesni in duhovni izreji otrok. Tukaj nahajamo zdrave misli in jedernate stavke, kakor bi govorile bukke prigovorov same. Naj jih nekoliko zabiležimo.

»Nobeni stariši si šibe ne želijo, akoravno si jo mnogi po svoji nespameti in zanikernosti sami spletajo, katera jih bo enkrat tepla do belih kostij. — Kakoršna zemlja, takošno drevo. — Dokler je voda zastonj in metla tudi veliko ne velja, je snaga še vedno dober kup. Če si šestkrat na dan lice ali roke umažeš, si jih tudi šestkrat na dan zopet umij. — Drevo, katero je rastlo za vetrom, huda burja rada ulomi; ali drevesce, ki je na veternem kraju rastlo, se hrabro ustavlja tudi hudim vetrovom. — Pridna roka se tudi nesreče ne

ustraši. — Lenuh, ali krade, ali tudi strada raj, kakor da bi za delo prijel. — Delavnost ohrani zdravo dušo in telo. — Surovost je otrokom povsodi na poti in jim vrata zapira; priljudnost pa njim povsodi vrata in srca odpira. — Lahko se bodo vaši otroci boljšega kruha privadili, ali težko se bodo slabega navadili, če so od vas dobrega vajeni. — Zdaj ti sam piješ in svojega sinka piti učiš; ali prišla bodo leta, da boš slab in star in vina potreben, toda takrat bo nosil sin ali hči od hrama ključ, in tebi, potrebnemu požirka, privoščila ne bota, ampak v svoji pijanosti te bota treznega in solznega skozi vrata suvala. — Ni je rožice čez vijolico, ni je čednosti čez ponižnost. — Od gizdosti v nečistost je le ena sama stopinja.¹⁾ — Sicer bi pa morali vse te govore do pičice prepisati, če jih hočemo po vrednosti opisati.

Kosar bil je za svoje župljane res pravi špirituval. »Jaz vas povabim, ljubi farani, za prihodnji štiridesetdanski post na duhovne vaje. — O da bi vas le za dva ali tri dni mogel okoli sebe zbrati, da bi ničesar družega ne delali, kakor pred Bogom najimennitnejše resnice sv. vere premišljevali. — Ker pa to niti meni, niti vam mogoče ni, želim pa vsaj, toliko storiti, kolikor je v naših okoliščinah storiti moči, in vam v tekočih pridigah od danes noter do velike noči ravno tiste resnice razlagati, kakor jih cerkev pri duhovnih vajah premišljevali priporoča.« —

V Poličanski fari vzbujalo se je novo duhovno življenje, kakor se prebujala zemlja, če jej vroči žarki pomladanskega solnca začno gibati otrpelo telo. Na leci si Kosar srca pridobiva, v spovednici jih potem opira v krvi Jagnjeta, a v šoli pripravlja si nadepolno drevnico, in tako se kaže povsod sad uspešnega njegovega pastirskega delovanja.

Nova ura je torej dobro šla in lepo kazala, ko jo nenadoma ustavi prst božje previdnosti. Zgodilo se je pa to na velikonočni ponedeljek leta 1848. Istega leta je bila pozno Velika noč (23. aprila), in pomladansko solnce je že precej živo pripekalo na hrbet pobožnih romarjev, ki so od vseh strani prihajali k podružnici Matere božje na Ljubečno. V kreber stopa precej naglo tudi mladi Poličanski kaplan, da ondi opravi božjo službo. Dasiravno bolj suh gospod, vendar se od časa do časa odkriva ter briše pot s čela. Znoja bilo je krivo — kakor smo že rekli — nekaj solnce, nekaj visoki in strmi breg, več pa še gorečnost Marijinega služabnika, ki mu ni pustila počasi hoditi, nego kakor je nekaj Marija jadrno šla na gore pozdravljat Elizabete, tako je danes Marijin sin brzo hodil na breg, da Marijo ponižno pozdravi ter oznanjuje čast in slavo ljube — Ljubečne Matere božje.

Ljubečna Marija slovi daleč na okoli in verni kristjani se radi zatekajo v njeno ohrambo. Starodavna cerkva na prijaznem bregu je vselej prenapolnjena, kolikokrat se tamo opravlja božja služba. Zlasti pa zdaj radi prihajajo Poličanski sosedi na Ljubečno, ko je g. župnik²⁾ Marijino cerkvico popolnoma prenovil. Goropadno je, da milostna podoba Matere božje tukaj ni na velikem oltarju, nego na oltarju pod zvonikom pri velikih vratih.

Gospodarske stvari.

Obdelovanje vinogradov.

Slovenec se veseli goda sv. Martina iz trojnega uzroka. Ta svetnik je naš rojak, ter nam to spričuje,

¹⁾ Drobt. 1852, str. 20.

²⁾ Ivan Lenart.

da je Bog tudi za zaničevanega Slovenca nebesa pripravi. Drugič zato, ker ima ta svetnik lepega belca, kakoršnega si želi vsak gospodar, kar je, žaliče, vedno le redkejša prikazen, in malo je kmetov, ki bi bili »na konju«. Svetega Martina se pa posestnik tudi zato veseli, ker je on krstnik vina, ter mu da ime: čvičkar, ali pa dobra kapljica. Letos mu je dal lep priimek — zlata kapljica: pa samo, da nam je krščevanje prenaplo opravil, ker našel je v kleti le malo polovnjakov; tedaj mu ne bo treba pripreža dajati, kakor nekaj v starih časih, ko so vozniki vino vozili od Terezinega daleč čez Martinovo, po stezi pokali, pili in peli: Konjički škreblijo — In voz'jo težko, — Ker vince peljajo, — Je močno sladkó!

Splošna pritožba vinogradnikov je: malo, malo; komaj polovico od lanskega smo pridelali! V starih časih so posestniki imeli polne pivnice vina tako, da jim je na jesen pomanjkavalo sodov in prostora. Zato so veselo popevali:

Preljuba vinska trta,
Je z brajdami podprta;
Po zimi spi,
Po leti cveti,
V jeseni sode nataka.

Mi pa v praznih kletih žalujemo, ker nam ljuba vinska trta le samo: »V jeseni sode namaka.«

Različni so uzroki pičlega nabora. Vse vremenske nezgode ali uime danes na stran pustim, in omenim le samo eden uzrok, zakaj da mnogoteri kmetje od leta do leta vedno manje mošta nažmikajo. Ta uzrok leži v tvoji gorici in imenuje se: Rejava! Ali se grozdje bere s trnja, z oseta, praprota in mežnarce, ki v tvoji gorici na velikih plehavih raste? Kjer ni trsa, tudi grozda ne bo. K obilnejšemu naboru torej treba te prazne prostore iz gorice odpraviti, ali s trsjem napolniti; kar se na dvojni način more zgoditi.

Rejave odpraviš: 1. z grobanjem. Nekateri viničarji nečejo grobati ali prelagati, ker jim je premudno delo ali premali zaslužek. Zato imajo različne izgovore, s katerimi nevednega gospodarja preslepijo; rozge porozejo in skurijo, gorica pa vidoma peša. Le tri leta ti je treba grobanje opustiti, pa boš to zamudo težko kedaj več popravil. Ako tedaj vidiš, da ima trs poleg take rejave tri ali štiri dolge rozge, ali da imata dva trsa štiri do šest lepih rozg, tedaj le napravi med njima jamo ter jih preloži ali pogrobaj. Tako dobiš šest mladih trsov, ki ti bodo takoj prvo leto rodili. Jama mora biti primerno globoka; dno še nekoliko razkrampaj, potem naloži celine ali gnoja in vrh še rodne zemlje, potem razpelji na vse kraje trsove rozge, nameči vejnika in vse lepo zakoplji. Ako je pa gorica bolj v ravnici, kjer se voda zbira ali zastaja, tam pa jama napolni z vlago in trs na vrhu razpoloži, da ne bo v vodi prhnel; zato jo po grabicah izpelji. Viničarji namreč ugovarjajo, da voda v takih jamah trs ukonča, kar pa ni res, ako tako ravnaš, le za mudno delo jim ni. Ti pa po takem grobanju pri najmanjših potroških gorico najhitreje pogosčiš. Kar te delo več stane, prihraniš si pa pri vlagi. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 24. novembra pri Sv. Marjeti na Pesnici in v Poličanah (svinjski sejem). Dne 26. novembra v Vildonu, na Ptuj in v Kaniži pri Ptuj. Dne 28. novembra v Imenem (svinjski sejem). Dne 29. novembra na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem). Dne 30. novembra v Svičini, pri Sv. Andražu v Slov. gor., v Rogatecu, na Bizeljskem, v Celju (tudi konjski sejem) in v Vržeju.

Dopisi.

Iz Maribora. (Nekaj o Lembahu.) Od pomladi rad zahajam s tovariši v prijetni Lembah. Najprej sem si ogledal župnijsko cerkev in nove jarne zvonove, katere je vžil g. Dencel. Bil sem tudi na pokopališču, katerega kinčajo razni spomeniki. Ogledal sem si prostorno šolsko poslopje; v njem bi lahko bila četirirazrednica in ne bilo bi treba Pekarske šulvereinske šole. Razveselil sem se tega poslopja; vendar me je žalil napis «Volksschule». Prehodil sem vrhove lepih in dobro obdelanih vinogradov, ki rodijo prežlahtno in jako močno kapljico, daleč poznano »Pekarsko vino«. Ko pridem pa na Janžev vrh k palači g. grofa Meran, zapazim kinč Lembaških vinogradov; trsje je tako lepo urejeno, da vidiš krasni vrt raznih vinskih rozg, vsak oddelek ima napis vinskih sort. Od tod sem se oziral na razne strani in sem občudoval lepi kraj; gledal sem visoko Pohorje, krog in krog prekrasne vinograde, pri katerih v znožju stojijo lepi gospodski hrami, ki so okinčani z raznimi podobami, trsjem in lavorjem. Videl sem od tod imenitne sadonosnike z zlahtnim drevjem, lepe križe in spomenike, plodne njive in dobre travnike, katere marljivo napajajo skrbni gospodarji. Vesel korakam nazaj proti Lembahu, a tu me nekaj razžalosti, in to je zanemarjeni potok, ki bi lahko bil kinč Lembaške vasi. Spomladi je po hudem deževju prestopil svojo strugo in jo predril. Peneči valovi so s seboj odnesli prod in kamenje in napravili veliko škodo. Predor se je zadelal, vendar premalo, in po letu je silna moč viharov valov zopet predrila strugo, globlje izdere tla in tam, kjer je bila prej zelena paša, je večjidel nasipan prod in na stotine sežnjeval na dolgo je sedaj izkopana nova struga. Peška pot pri brvi ni prav varna, vozna steza pa je pokvarjena in nihče je ne popravi, akoravno vozniki silo trpijo. Za meter globoko je v potoku kamenje, na obeh straneh pri potoku se udara zemlja in nevarnost je, da se pri deževju dolga struga izpodkoplje in še več zemlje odnese. Večkrat sem slišal Mariborsko gospodo, katera rada obiskuje Lembah, nevoljno godrnjati: »Kedaj neki se bode to popravilo? to je škandal«. Kaj pa rečete vi, slavni možje občinskega zastopa k temu? Glejte! zima že močno kima. Bote-li pustili še dalje časa tako! Gotovo ne! Toraj hitro na delo, da bode vaš prijetni kraj še prijetnejši.

Iz Ptuja. (Pošta.) Dne 15. t. m. se je c. kr. pošta preselila v novo stanovanje, katero je postavilo nemško posojilno društvo, tako zvani »Vorschuss-Ver-ein«. Dolgo časa je bila pošta na minoritskem trgu, kjer je bil prav pripraven kraj za njo, kar pa sedaj ni, ker je skoro na koncu mesta. To že zdaj poštni uradniki sami pravijo. Nazadnje je bila pošta v hiši čč. oo. minoritov, kjer je imela lepe prostore. Pa pri izseljavanju sem si mislil, kakor se zdaj odpravljajš, tako se boš morebiti v kratkem rada nazaj selila.

Iz Slov. goric. (Listič »Štajerski kmet«), ki hoče na vse strani biti vodnik Slovincem, grdi, kakor njegova mati »Mariboržanka«, čast. slov. duhovništvo, menišstvo itd. in se kar jeze peni, da »Slov. Gospodar« šiba one, ki imajo na slovenski zemlji samo nemške napise. Najbolj ga je zadelo očitjanje gostilne Golobove pri Sv. Ani, ki ima napis: »Gasthaus zum lustigen Steierer«. No, g. Golob ostane, kar je, pravcati pragerman; radi tega tak krik in taka hvala nemških napisov. Kaj bi n. pr. rekli Nemci na Gornjem Štajarskem, ako bi se kdo predrznil napraviti slovenski napis? Gotovo bi ga pognali, od koder bi prišel; ali mi pravi patrijoti vendar dovoljujemo na jezikovnih mejah obojni napis. Kaj torej hočeš, klepetać v poštnih ulicah v Mariboru? Sicer sem pa, potujoč po Nemčiji, akoravno

Slovenec, rad šel v krčmo z nemškim napisom; jednako bo šel pravičen Nemec, prišedši med Slovence, tudi v krčmo s slovenskim napisom. Na slov. tleh slovenski napis nič ne škoduje, zato se hvali krčmar g. Kmetič, da ne pozna pri denarjih, da bi mu manj v žep prišlo, odkar ima samo slovenski napis; še bojda je na dobičku.

Iz Ribnice. (Danise, a vendar je še mrak.) Že večkrat se je poročalo, da v Ribnici se Slovenci gibljejo in slovenščina stopa na svoje odlično mesto. V kratkem se je storil zopet tak korak naprej. Na krasnem šolskem poslopju bil je dozdej edino nemški napis; sedanji vrli krajni šolski svet dal je napraviti nad tem še slovenskega z zlatimi črkami: »Ljudska šola. Veseli nas spoznanje od te strani, to namreč nam je juterna zarija upov, katere stavimo v naš kr. šolski svet. In teh nikakor ni najmanjši ta, da odzame našim otrokom trdi nemški poduk, s katerim so se dozdej morali ubijati. Ni namreč več prikrito, če tudi je nezaslišano, da so se otroci dozdej že prve mesece obiskovanja v šoli jeli mučiti z nemščino, kar je trajalo čedalje huje, dokler je bilo v 4. razredu razun par ur v tednu vse »tajč«. Da se otroci s pomočjo ptujega jezika potrebnih vednostij učijo, li ni nasprotno to pravej pedagogiki, muka mladini in učiteljem, potrata časa, navrh pa še sramota za celi okraj? Prosimo sodbe o tem vse zavedno naše ljudstvo, odgovora pa od onih, ki so to zakrivali, oziroma to zagovarjali! Mi ostanamo pri načelu: Vsakemu svoje! Torej našim otrokom šole s slovenskim učnim jezikom, na podlagi katerega se poznejša leta svobodno naj uči tudi nemščina, seveda ne na kvar drugim predmetom! Upamo, da nam v tej zadevi ne bo treba dalje trkati, temuč se zanesemo, da nam to uslugo blage volje pridobi kr. šolski svet. Napis, ki se veličastno blišči nad šolskimi vrati, naj razodeva svetu ponos naš, da smo Slovenci, pa bodi nam tudi porok, da se pod njegovim okriljem ne bo več ponemčevalo! V to pomozi Bog, pogum naših šolskih očetov in pa sreča junaška!

Iz Frama. (Jesenski preroki.) Dne 8. nov. smo našli v Framski gošči celo svežne ali novo izci-manje golobanje, (Boletus edulis, Kuhpilzlinge) kravjače. Že takrat smo uganjali in sodili na dolgo lepo in toplo jesen, kar pa si nismo upali očitno izreči, ker je že takoj naslednji dan dežilo in snežilo, da je Pohorje celo belo postalo. Danes pa trdimo, da so ovi jesenski preroki na resnico pokazali, kajti prav lepe čase imamo, tople in jasne. Deca dohaja bosa in poletno oblečena v šolo; živina se po pašnikih spreha, kakor septembra; težaki veselo po goricah delajo, znašajo vejnik in gnoj, grohajo in sadijo.

Iz Cadrama. (Rožna pot) pri cerkveni stavbi se je za predstojnika našega cerkvenega društva zdaj začela, kakor se je to na god sv. Martina pri seji občinskega odbora v Oplotnici pokazalo. Znano je, da po našem vč. g. župniku bilo je 1. jan. 1885 društvo za pozidanje nove farne cerkve ustanovljeno, ker je stara veliko premala in tudi borno zidana. V tem času je v spodbujajo družtenikom in v napredek gosp. predstojnik iz svojega društvu daroval 6750 gld. in je pri raznih prijateljih nabral nad 4000 gld. Blizo 10.000 gld. so zložili domači in sosedni farani in ker so obresti že tudi nanesle nad 4000 gld., je naše društvo do zdaj za vsem prejelo 25.000 gld. Ker na starem mestu zavoljo pre-malega prostora ne kaže nove cerkve staviti, se več let ni moglo primerno stavišče dobiti, čeravno se je okoli 6 let s kmetom Jože Regoršekom za to pogajalo. Še le 17. avgusta 1892 kupil se je v sredi med Cadramom in Oplotnico najlepši prostor in dobili smo s posredovanjem g. konservatorja J. Grausa v Gradcu novi načrt, po katerem bi nam po naših skromnih denarnih močeh

bilo mogoče v romanskem slogu novo cerkev postaviti. Naše stavišče je prav lepo že imenoval dvorni stavbeni mojster Jožef Schmalzhofer, potem lani naš mil. knezoškof in tudi naš vč. g. patron. Ravno tako se je izustil 25. junija t. l. vč. g. dež. konservator in zadnjič še 5. t. m. g. stavbeni mojster Vinc. Grein, ki je pripravljen stavbo prevzeti. Pa k stavbi se potrebuje dovoljenje in sicer ima prvo besedo domača Oplotniška občina. Tam pa sedijo v zboru mogočni gospodje in modri možje, kakor: župan Fr. Kunej, fužinar Fr. Jonke, Jože Kos, nadučitelj Namreč in dr., s katerimi ni dobro slovenskih črešenj zobati, posebno če jih je katoliško solnce obsevalo. (Konec prih.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so podelili praškemu nadškofu, kardinalu Schönbornu, red sv. Štefana. — God presvetle cesarice se je po vsem cesarstvu dostojno praznoval. — Gosposka zbornica je načrt postavbe o prodaji na obroke izročila odseku. Gospoda neče obsoditi raznih sleparij, zlasti židovskih; istotako bode težko kaj iz postavnega načrta o razprodajah, o katerem zdaj razpravlja poslanska zbornica.

Češko. Na shod staročeške stranke je prišlo 268 zaupnih mož. Rieger je prerokoval mladočeški stranki žalostno bodočnost, izrekel se je zoper splošno volilno pravico, zoper koalicijo, zoper omladinsko stranko ter javil, da se staročeška stranka prihodnje leto hoče udeležiti deželnozborskih volitev.

Štajarsko. Pri dopolnilni deželnozborski volitvi za skupščino Frohnleiten-Uebelbach je bil izvoljen liberallec Feyrer; iz velikega posestva pa liberalni Kodolitsch za deželnega poslanca, za državnega poslanca pa znani liberalni baron Moscon. Konservativci se nobene volitve niso udeležili.

Koroško. Nemški zagrizenci so kar s kamenjem začeli razširjati kulturo. Tako je nepoznan nemčurček vrgel kamen v hišo, kjer je bil javni shod v Štebnju pri Maloščah; zadnji ponedeljek pa je v Spodnjem Dravogradu sodrga pobila okna gospodu proštu. — Kmetijska družba bolj skrbi za ponemčevanje, kakor pa za povzdigo gospodarstva, sicer ne bi svojega nemškega tajnika pošiljala med Slovence.

Kranjsko. Shod zaupnih mož v Ljubljani bode 29. nov. Kdor se bode udeležil tega shoda, bode ljubav skazal le narodno-napredni stranki. — Dvorni svetovalec Šuklje se je te dni pogovarjal z nekaterimi somišljeniki v Metliki, Ribnici in na Krškem. Naznanil jim je, da bode sredi decembra odložil državno poslanstvo, in je priporočal sodnika Višnikarja za naslednika. — Železnica Ljubljana-Kamnik bode se bržčas podržavila.

Primorsko. Nadaljevalna obrtna šola v Gorici se je odprla zadnji torek. Kdaj pa mi slov. Štajarci dobimo tako šolo? — Dne 18. t. m. došel je v Gorico grof Alfred Coronini in 200 Slovencev ga je navdušeno pozdravilo na kolodvoru. Njegovega brata grofa Franca Coroninija bodo pa slov. poslanci v deželnem zboru drugače pozdravili! — Tržaška odvetniška zbornica se je v soboto z 71 glasovi zoper 7 slovenskih izrekla zoper jezikovno ravnopravnost.

Ogersko. Na katoliški shod v Stolnem Belem gradu prišlo je zadnje nedeljo 15.000 katoličanov. Shod je bil velikansk. Važna je zlasti prošnja do svetlega vladarja, naj ne potrdijo postavbe o civilnem zakonu. — Te dni je dospel mladi Košut v Debrecin. Ko je nekdo

na shodu napil svetlemu cesarju, svirala se je neka puntarska pesem. Tudi so zborovalci telegrafirali laškemu kralju kot prijatelju madjarske neodvisnosti. Kako dolgo se bodo madjarski prenapetneži zlorabljali potrpežljivost višjih krogov?!

Vunanje države.

Rim. Dne 8. t. m. so sv. oče dokončali posvetovanja gledé na zedinjenje razkolnikov s sv. katoliško cerkvijo. Prosimo, zlasti udje bratovščine sv. Cirila in Metoda, da bode papeževo prizadevanje uspešno!

Italijansko. Na spodnjem Italijanskem, posebno v Siciliji in Kalabriji, bil je te dni hud potres, ki je naredil veliko škode. V Messini se je podrl gornji del morskega svetilnika in razpokalo več hiš. V Reggio je tudi poškodovanih več hiš. V Raguari je bilo 6 oseb ubitih.

Belgijsko. V poslanski zbornici je ministerski predsednik Burlet predložil več postavnih načrtov o socijalnih in koristnih zadevah. Poslanci katoliški bodo brezdvomno pokazali, da znajo človeštvu koristiti.

Nemško. Prusko ministerstvo je zopet sestavljeno. Pravosodni minister je postal Schönstett, sicer katoličan, pa samo po imenu. — Nemški socijalisti so se ločili v dve stranki, ker se severnonemškim socijalistom južnonemški zdijo prekrotki.

Rusko. Dne 19. novembra opoldne je bil v Petrogradu slovesno pokopan car Aleksander III. in sicer v Peter Pavelski trdnjavi. Navzoči so bili vsi ruski višji dostojanstveniki, trije kralji in odposlanci vseh evropskih držav, iz Azije in Amerike. Pogreb je pokazal, kako presrečno je rusko ljudstvo ljubilo svojega carja. Poroka mladega carja bode pa prihodnji ponedeljek.

Bolgarsko. Dne 19. t. m. je v sobranju predsednik opomnil, da je ta dan pogreb ruskega carja Aleksandra, in prosi zbornico, naj se v njenem imenu položi zlat venec na carjev grob, zborovanje pa naj za ta dan preneha. Predlog je bil vsprejet.

Azija. V armenskem mestu Monch so se prebivalci uprli zoper krivična turška oblastva. Ko so prišli vojaki, udali so se uporniki takoj in odložili orožje. Komaj pa se je to zgodilo, ukazal je turški guverner streljati na ljudstvo. Turški vojaki so postrelili in poklali nad tri tisoč oseb, večinoma katoličanov. Res, Turek in volk svoje nravi ne moreta zatajiti.

Brazilijsko. Novi predsednik republike, Moraes, je nastopil svojo službo dne 15. nov. Admiral da Gama pa je v svet razglasil, da ustajniki novega predsednika nikako nečejo priznati, da ima da Gama 7000 vojakov na meji in bode v par tednih zopet začel vojsko z vladnimi vojniki.

Za poduk in kratek čas.

Kako je Lukovnjakov Tomaž kolero vozil.

Zapisal Žitomir.

Kdo je Lukovnjakov Tomaž? Poštni hlapec je pri gosp. poštarju Lukovnjaku. Ko je Tomaž to službo nastopil, rekali so nekateri, da ne bode dolgo služil, ker ni posebno bistre glaviče. No, do zdaj je svoj posel zvesto opravljal in ga tudi bode. To pa nič ne dé, ako se mu kaj neljubega prigodi, kakor n. pr. tistokrat, ko je kolero vozil. Le poslušajte, kako se je to zgodilo!

I.

Bilo je poleti nekega popoldne. Tomaž se je že s pošto pripeljal iz mesta in je popravljal za kozolcem v senci košate hruške konjsko opravo. Delo mu ni šlo nič prav izpod rok, kakor da bi bil neroden. Zaradi

tega se je jezil in včasih je pokazal svojo jezo celo z nevoljnimi mrmranjem. Ko se je tako mučil, nagovori ga naenkrat nekdo za hrbtom:

»Se ti je potrgalo?« — Tomaž se zgane ter obrne in hudo pogleda nepričakovanega prišleca. Ni mu bilo po volji, da ga sedaj moti pri delu, katero mu je itak že samo delalo dovolj preglavice ter zahtevalo vse njegove duševne moči. In še tako nenadoma je došel! Niti slišal ni, da kdo prihaja proti njemu. In kaj mislite, kdo je bil? Tomaž je spoznal v njem jednega izmed ciganov, ki so se isti čas vzdržavali v naših gozdih. Videl ga je že enkrat nekje in dobro si ga je zapomnil zaradi njegovega zagorelega obraza, zaradi svetlih oči, negotovega pogleda in precej zanemarjene obleke. Ciganov Tomaž ni mogel trpeti za celi svet ne, kajti slišal je od njih že brezštevilno različnih hudobij, in zato je postal še sedaj bolj hud in nevoljen. Kaj bi neki rad z menoj? Gotovo bo kaj zahteval, in če mu ne bom dal, no, pa si bo vzel po noči. Saj ima sedaj priložnost, da si malo ogleda naše stvari. Toda ne smem mu dati dolgo priložnosti, misli si Tomaž, pokazal mu bom pot, koder je prišel; nagnal ga bom. Pri tem se spomni, da ga je cigan nekaj vprašal, a Tomaž je že vprašanje pozabil. Nezadovoljen se zareži torej sedaj nad njim:

»Kaj bi rad?« — »Vprašal sem, kako se ti je potrgalo?« odreže se mu cigan nemudoma. Tomaž zmaje z glavo, kakor da bi ne verjel, da se je prej res tako glasilo vprašanje. A vendar mu odgovori polagoma, obrnivši se z delom proti ciganu: »Prašili smo in se nam je potrgalo«. — »Hudo oranje, ker je taka suša; lahko se potrga«, meni cigan. »Suša je, suša; Bog daj dežja!« Sedaj nastane molk za nekoliko časa; cigan je čakal, da bi ga Tomaž kaj vprašal; a ta je skrbno nadaljeval svoje delo in še cigana pogledal ni. Zraven pa je tuhtal, kako bi se ciganskega nepridiprava kmalu znebil. Nazadnje se je odločil, da ne usliši nobene prošnje ciganeve in da bo ga s trpkimi besedami odpravil. A v tem že izpregovori cigan:

»Ali imate morda kaj takega, da bi bilo potrebno popravila? Kovač sem in rad bi si nekaj prislužil.« — Tomaž vzdigne svojo glavo in zasmehljivo pogleda cigana, kakor da bi se čudil njegovi predrznosti. Češ, cigan si in še vendar misliš, da bo ti kdo kaj zaupal. Odgovoril mu ni ničesar, temveč z nasmehom na svojih ustih nagnil se je zopet k delu. Cigan je videl prezirljiv izraz na Tomaževem obrazu in ni mu bil všeč. Vendar še se osrči ter nadaljuje:

»Morda je že črtalo pri plugu preveč porabljeno, ali pa plat ni več dobro uravnana? Dajte mi, dobro bom naredil, kar mi boste izročili!« — »Ne dam, tebi ne dam ničesar«, odvrne odločno Tomaž. Spomnil se je, kar je prej sam pri sebi sklenil, kako namreč misli odpraviti cigana. Ta pa se ne dá odpraviti in še nadaljuje: »Kaj pa pri brani, so-li vsi zobje na njej? In sekire, motike, so-li cele?« — »Tebe nič ne briga« odgovori Tomaž. »In v kuhinji, ali nimate nič potrtega, in pri...« — »Tiho bodi in spravi se nekam!« poseže sedaj Tomaž z vso resnostjo in junaštvom in mu ne da izgovoriti zadnjega vprašanja.

»Kaj pa ti je?« čudi se mu cigan, ki ni vedel, ali bi še se smejal jeznemu Tomažu, ali pa bi se že jezil z njim. »Glej, da odideš, ker ničesar ne dobiš!« odgovori Tomaž. »Zakaj ne dobim?« »Ker si cigan!« — »Pa kovač tudi!« zatrdi cigan, sedaj že jezno in precej glasno. »Pa tat tudi!« dodane Tomaž istotako glasno in vznemirjeno. Ta beseda je cigana vzbudila, in jeza je v njem prikipela do vrha. »Gad te piči, kaj praviš?« sikne razjarjen nad Tomažem. Tomaž pa je odložil delo, vzravnal se in odgovoril s škodoželjnim posmeškom, sicer pa navidezno popolnoma miren:

»Da, cigani kradete!« — »Se enkrat povej!« reče cigan, vzdigne roko in stopi za jeden korak bliže proti Tomažu. Tomaž je že mislil odskočiti, kajti tega si prej ni mislil, da bi se cigan morda upal nadnj.

(Dalje prih.)

Smešnica. Mati in oče kregata Marico zaradi slabega spričevala, ki ga je prinesla iz šole: »Ali te ni sram, da imaš tako slabo spričevalo? Glej, Nožarjeva Jelica hodi še le pol leta v šolo, pa ima v spričevalu vse »prav dobro«. — »He«, odreže se Marica, »lahko dobi dobro spričevalo Nožarjeva, kako ima pa tudi učene stariše!«

Razne stvari.

(Milostlj. knezoškofo) so se preteklo nedeljo popoldne odpeljali na Dunaj, kjer imajo avstrijski škofje posvetovanja.

(Železnica na žico v Gradcu.) One dni so bile prve poskušnje z železnico na žico, ki vodi v Gradcu iz mesta na grad. Poskušnje so se dobro obnesle, da se železnica izroči te dni javnemu prometu.

(Bralno in kmetijsko društvo) v Grižah pri Celju je imelo zadnjo nedeljo popoldne prvi občni zbor v prostorih g. Piklove hiše. Bil je govor o ameriškem trsovju in prosta zabava.

(Pega v Savinjski dolini) se mora v narodnem oziru imenovati občina Sv. Peter ob Savinji. Nedavno so bile tam občinske volitve in je zopet zmagala stranka po sili Nemca Jožefa Lenka.

(Mariborska čitalnica) je zadnjo nedeljo večer priredila svojim udom lepo veselico z gledališko igro: Bob iz Kranja in s tamburanjem ter petjem. Upamo, da bode v kratkem veselica v korist podružnice sv. Cirila in Metoda.

(Mestni zastop.) Z jutrašnjim dnevom dovršijo se volitve v mestni zastop v Mariboru. Lice mu ostane staro — liberalno; da-si je nekaj novih mož »skobacalo« na vrh, vendar bode tudi naprej staro gospodarstvo t. j. naprej v dolge. Slov. volilci niso tega krivi.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za Šaleško dolino) v Šoštanju ima svoj redni letni zbor v nedeljo, 25. nov. t. l. ob 4. uri popoldne v prostorih čitalnice Šoštanjske s sledečim vsporedom: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo. 3. Volitev novega predsedništva. 4. Vpisovanje novih udov. 5. Razni predlogi.

(Novi officium defunctorum.) Izšel je ravnokar ter se dobiva v Mariboru v kn. šk. pisarni novi »officium defunctorum« ali obred pri pogrebu mrličev, kakor je v lavantinski škofiji v navadi. Knjiga je separaten odtis iz lavantinskega rituala, kateri se sedaj tiska. Cena v platno vezani knjigi, ki obsega 68 strani, je 1 gld. 10 kr. Poštnemu naročilu naj se doda 5 kr. za poštnino. Želeti bi bilo, da bi si ta oficij naročili tudi gg. orgljavci.

(Zbor) ima prihodnjo nedeljo, 25. nov. slovenjegraško kat. polit. društvo v Šmartnu tik Slovenjgradca: Govoril bo pri tem shodu obče znani mladi govornik č. g. Jožef Rozman, kaplan iz Spodnjega Dravograda. Zborovanje bo v prostorih gostilnice »pri Kaču« v Šmartnu in se začne ob treh popoldne. K obilni udeležbi vabi.

(Dijaška kuhinja v Ptujju) ima v nedeljo, 25. nov. t. l. ob 11. uri dopoldne, slučajno zavoljo premalga števila udeležencev tisti dan ob 5. uri popoldne, svoje glavno zborovanje v »Narodnem domu«.

(»Katoliška bukvarna«) v Ljubljani je izdala B. Bartola »Nevesta Kristusova« v šestem natisu. To je pač dovolj znamenja, da je knjiga pobožnim slov. dekletom ljuba in smemo reči, da je njim tudi primerna.

(Potres) je bil 17. nov. na Gornjem Štajarskem v Ljubnem in Št. Mihaelu. V Burkartovem hotelu v Št. Mihaelu sta bila čutiti dva huda súnka in so se prevrnili stojala s steklenicami. Tudi v rudarski hiši v Seegrabnu so čutili precej hud sunek.

(Preosnova volilne postave.) S to preosnovo se sedaj veliko pečajo ministri in zastopniki koaliranih strank, pa se brž ne morejo sporazumeti.

(Živinoreja.) Zadnji ponedeljek so šli k ministerskemu predsedniku, knezu Windischgraetzu, odposlanci dunajskih mesarjev. Ministerski predsednik se je dolgo z njimi pogovarjal ter jim rekel, da rumunske meje ni mogoče odpreti živini.

(Celjska nemško-slov. gimnazija) naj bi se ustanovila na željo okr. glavarja dr. Wagnerja v Žalcu. Toda vrli Žalčani so to odločno odklonili. Nato je dr. Wagner poskusil v Št. Juriju ob južni železnici. Tu pa mu je šel župan dr. Ipavc z mnogimi Št. Jurčani na limanice dne 17. t. m. ter so podpisali dve peticiji. Toda že drugi dan so Št. Jurčani Wagnerjevo zvitost sprevideli ter so sestavili novo peticijo, da nočejo gimnazije, ampak da mora ona biti v Celju. Radovedni smo, kateremu trgu ali vasi bode še dr. Wagner ponujal ono gimnazijo!

(K skušnji za učiteljsko sposobljenost) se je oglasilo 26 gg. učiteljev in gđe. učiteljic. Skušnja je trajala od 5. do 15. nov. in sta jo napravili z odliko gospodični Marija in Antonija Štupca, 19 gg. učiteljev dobro in 5 nepovoljno.

(K Framski razstavi.) Zadnji ponedeljek ob 3. uri so se v Framu odlikovanim razdelile svetinje in diplomi, katere je podarila c. kr. kmetijska družba. Pri tej priliki je govoril gosp. profesor Koprivnik o sadjereji.

(Črne osepnice) so se prikazale v župniji Sv. Ruperta v Slov. goricah in je že več oseb na njih zbolelo.

(Umrli) je č. g. Janez Gross, kaplan v Apačah. Pogreb je bil zadnje nedeljo. Naj v miru počiva!

(Visoka starost.) V Pamečah pri Slov. Gradcu je umrla 103 let stara Marija Vrbnjak. Do zadnjega dne se je opravljala majhna hišna dela.

(Smrt pod vozom.) Dne 15. nov. je bil na graščini Rače lov. Ko so peljali na večer na velikem

vozu zajce proti gradu, vtaknil je Sletni Anton Mlakar palico med »špice«. Palica pa ga vrže pod voz in zadnje kolo mu je šlo preko glave. Revez je na mestu mrtev obležal.

(V Ločah) vršilo se je vmeščenje novega župnika, č. g. Antona Lednika, v nedeljo dne 11. novembra prav sijajno. Navzoči so bili tudi bratranec novega g. župnika, vlč. g. c. kr. šolski svetovalec Ivan Krušič iz Celja.

(Tamburaši.) V Ptuj ustanovili so privatni uradniki tamburaški zbor, ter se prav pridno urijo, da jim bode mogoče že v prihodnjem pustu javno nastopiti.

(Smrt na cesti.) Oni ponedeljek so blizu Sv. Urbana pri Ptuj našli na cesti mrtvega Jožefa Tikviča. Preveč se je bojda žganja navlekel, in ga je kap zadela.

(Smrt vsled šivankinega pika.) Pri Sv. Rupertu nad Laškimi si je 32letna kmečka hči Ana Senica predrla s šivanko mozolje na gornjih ustnicah. S tem pa se je zastrupila, da je za štiri dni umrla.

(Lov in ubogi kmet.) Oni teden je graščak Pongrac napravil dva dni z osmimi lovci lov na zajce in fazane v treh občinah Sv. Marka niže Ptuja. Ustrelili so okoli jedenajst sto zajcev in blizu 300 fazanov. G. Pongrac se lahko smeje, ne pa ondotni kmetje, ki toliko divjačine morajo temu bogatinu rediti!

(Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali: bl. grofica A. Nugent, graščakinja na Hausenbacher, 10 fl., č. g. Matej Slekovec, župnik pri Sv. Marku niže Ptuja, in bl. g. dr. Fr. Celestin, profesor na vseučilišču v Zagrebu, po 5 fl., gostovanjci H. Mlinariča in Bl. Habjančiča 16 fl. 10 kr., vlč. g. Jož. Hrzič, župnik na Spod. Polskavi, 5 fl., č. g. Mart. Brezovšek, župnik 2 fl. 50 kr., č. g. H. Hrašovec, kaplan pri Sv. Martinu na Pohorju, 1 fl. in č. g. Ernest Trstenjak, kaplan v Slov. Bistrici, 1 gld.

(Častite gg. duhovnike), ki še niso podpisali in odposlali peticije o zvišanju in urejenju kongrue, uljudno opazarjamo, naj to prav kmalu storijo. Ona peticija na državni zbor se brezplačno dobi pri »Redaction des Correspondenzblatt für den kathol. Clerus Oesterreichs in Wien, XIII., Hietzing, Pfarrhof.«

Loterijne številke.

Gradec 17. novembra 1894:	45, 81, 21, 19, 88
Dunaj	61, 38, 87, 7, 52

Med. univ.

2-5

Dr. M. Schmirmann

ordinuje vsaki dan od 10.—12. ure
predpoldne in od 2.—4. ure popoldne

v Mariboru, Frauengasse št. 9.

Posestvo in hiša na prodaj.

3-3

Gospod Tomo plem. Lackovič, posestnik in mestni uradnik v Sisku ima na prodaj kmetijstvo, ki meri 35 oralo, za 2800 gld. ter v mestu Sisku hišo za 4500 gld. Kdor hoče kupiti in več izvedeti naj se oglasi ustmeno ali pisмено pri gosp. Jožefu Kerman, agentu v Strigovi (Strido), Medžimurje.

Služba orgljarja in mežnarja

pri Sv. Urbanu blizu Ptuja se s 1. januvarjem 1895 odda. Prosilci naj se do 20. decembra t. l. pri cerkvenem predstojništvu oglasijo.

1-2

Jernej Stubec, provizor.

Tinct. Stomach. comp.

Št. Jakobove želodčne kapljice so jako dobro domače zdravilo, povspešujejo prebavljanje in tek. Steklenica 60 kr. in 1 gld. 20 kr. Kot izvrstno domače zdravilo je znan dr. Lieberjev živčni lek (Tinct. chinæ nervitonica comp.) — Varnostna znamka † in sidro — Steklenica 1 gld., 2 gld. in 3 gld. 50 kr. Pripravlja se pravilno v lekarni

M. Fanta v Pragi. Glavna zaloga: lekarna sv. Ane v Bozenu in lekarna „pri zlatem medvedu“ v Gradcu. Dobiva se tudi v drugih lekarnah v Gradcu in Mariboru. 4-40

KONJAK.

Ta iz krepkega, na lastnih goricah zrasedenega vina izvelena Francovka je skušen pomoček za oživiljenje dušnih in telesnih močij. Zoper protin, trganje, otrpnenje udov, revmatizem pomaga čudovito in uteši bolečine. En steklenica velja 1 gld. 20 kr. Stari konjak je za stare ljudi in take, ki so bolni želodcu, prava dobrota. Cena 1 gld. 50 kr. Kdor naroči 4 steklenice, se mu dá škrinjica zastoj in plača se na pošti voznina. Dobi se le samo pri Benediktu Hertl, graščaku na Golici pri Konjicah na Štajarskem.

Zaloga v Mariboru pri Alojziju Quandest, gosposke ulice.

43-52

Prva dunajska 3-5
zaloga oblačil za gospode
3 Grajske ulice (Burggasse) 3.

Razprodaja
izvršenih
oblačil za gospode in dečke.

P. N.
Razprodajam vsa izvršena
oblačila za gospode in dečke
po jako znižani ceni.

Suknene hlače za zimo gld. 3-50
Suknene cele obleke za zimo " 10-
Kratke raševne suknje (Sacco) za
zimo " 5-

Za naročila po meri
najnovejša domača in tuja modna sukna.
Z odličnim spoštovanjem

Leopold Klein
krojaški mojster
3 Grajske ulice (Burggasse) 3

Najboljše
žito-čistilne mline,

ki se sploh dobé, nadomeščajo vsako triéro,
kjer razstavljeni, vedno s prvimi darili odli-
kovani, potem stroje za pripravljanje

sirovega masla,

in druge stroje razpošilja pod mogoče ugod-
nim jamčenjem in tudi proti plačilu na obroke,
sl. društvom tudi na poskus

J. V. Chmelař, Chroustow, P. Bohdala via
Polna. Češko.

Prosim, zahtevajte cenilnik!

Spricalo preiskovalne komisije pri raz-
stavi žito-čistilnih mlinov v Pragi:

".... Čiščenje in razdeljenje zrnja se
godi čisto, enakomerno. Gonilne moči se
potrebuje zelo malo, mlin popolnoma zado-
stuje in izvrstno deluje.

Ta mlin zelo priporočamo."

Razstavljalni odbor centralne kmetijske
družbe za Češko.

V Pragi, 16. majnika 1894.

Načelnik strokovnega odbora:

Jožef Keiwert, l. r.

Predsednik:

Knez Schwarzenberg, l. r.

2-8

Brez vsake neresnične hvale naznanjam,
da sem celo zalogo združenih Bühler-jevih
tovarn za volno povprek jako po ceni kupil
ter prodajam od danes ca. 12.000 tujakarskih

konjskih odej

po skoraj neverjetni ceni à gld. 2-25. Čeravno
tako po ceni, so vendar te odeje v modnih
barvah z različnimi zabranki, debele, kosmate,
tople in trpežne, pokrivajo skoraj celega ko-
nja ter so pripravne kot odeje za postelj.
Kdor naroči nad 5 odej, dobi vsako za 10 kr.
ceneje. Prosim, poskusite! Nepripravno se
vzame nazaj. Naročila se izvršujejo proti po-
vzetju ali predplačilu. Naslov:

Lang's Pferddecke-Magazin
Wien, III/2, Hetsgasse 40/j. 2-3

Orgljarska služba

pri Sv. Petru pri Radgoni — z letnim pla-
čilom 300 gold. — se zamore nastopiti ob
novem letu 1895.

Prošnjiki, neoženjeni in izurjeni
v cecilijanskem petju, imajo prednost.
Spričevala naj se predložijo pri

Cerkvenem predstojništvu Sv. Petra pri
Radgoni. 1-3

Na prodaj

je na pol pokriti voz-paruč pri **Franc Gol-**
čerju v Oplotnici. 1-3

Oznaniilo.

Na prodaj je pod ugodnimi pogoji v
Mariboru v grajski ulici **hiša z vrtom**, ki je
pripravna za vsako obrt. Vse drugo pove
upravnishvo „Slov. Gospodarja“. 2-3

Hiša z lepim vrtom v malem mestecu
na spodnjem Štajarskem se za-
radi odhoda kmalu po prav nizki ceni in
lahkimi plačilnimi pogoji proda. V hiši je
prostora za več stanovanj in je pripravna za
vsakršnega rokodelca, ključarja, kovača, ko-
larja itd. Kje, pové upravništvo „Slov. Go-
spodarja“. 1-3

Naznanilo.

P. n. občinstvu uljudno naznanjam, da sem dal svojo žganjarijo in proda-
jalnico žganja gospodu

Vinko-tu Visnovič-u

v najem. Zahvaljujem se p. n. občinstvu za zaupanje, katero mi je skazovalo ter
prosim, taisto tudi mojemu nasledniku skazovati.

Maribor, 1. novembra 1894.

Franc Swaty.

Oziroma na zgornjo izjavo, usojam si p. n. občinstvu po najnižji ceni sle-
deče najboljše sorte ponuditi:

Jamajka rum najfinejši	1 lt. po gld. 3-40
" " jako fin	" " " 2-50
" " fin	" " " 1-60
Kuba rum	" " " 1-
Konjak	" " " 3-
Potem imam pravo, pristno slivovko, droženko in tropinko iz lastne žganjarije	1 lt. po gld. 1-
punc-esenco , najfinejšo	1/4 " " " -50
fino	" " " " -40

ter fine in najfinejše likere.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Vinko Visnovič.

Maribor, 1. novembra 1894.

2-3

Josip Lorber-jeva

livarna za železo in kovine in tovarna za stroje
v Žalcu pri Celju

izdeluje in popravlja različne, posebno pa kmetijske stroje, vliva iz železa in kovin
(vsaktere zmesi) vse predmete za žage, mline in druge potrebe; napravlja cele
transmisije po najnovejših sistemih itd. Posebno pa priporoča svoje travniške brane,
katere dosedaj v praktični rabljivosti in nizki ceni (mala brana stane samo 26 gld.
in velika 32 gld.) še noben izdelek te vrste ni prekosil. 8-10

Važno za vsako
gospodinjstvo in mater!

Kathreinerjeva Kneipp-ova sladna kava

velja vedno več za izvrstno, edino naravno in zdravo ter
ob enem za rabo ceno pridajo h kavi. Ona se hvali od
visokih zdravstvenih zavodov in je za gospé, otroke, želod-
čne in živčne bolnike najbolja nadomestba za kavo.

Previdnost pri nakupu! Zahteva se naj in vzame le
beli, izvorni zavitek pod imenom

Dobi se **Kathreiner.** 1/2 kilo
povsodi. 25 kr.

22-24